

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. aprila 1883.

Št. 8.

Svet se obrača.

Ravno je zdaj 22 let, kar sem neki večer mesca aprila sedel z blagim prijateljem v sobani gostilnice „pri jagnjetu“ v Celovcu. Zboroval je takrat prvi po Smerlingovem kopitu sestavljeni koroški deželni zbor. Razun enega so bili vsi poslanci nemško-liberalci. Po končanej seji snidejo se vsi poslanci v istej sobani, kjer sem jaz kot mlad duhoven s svojim prijateljem mirno pri stranskej mizi sedel.

Pri velikej mizi, kjer so sedeli gospodje poslanci, vnela se je kmalo živahna politična govorica. Močno so se hudovali nad Madjari, kateri niso hoteli pošiljati poslancev na Dunaj. Vsi zbrani so bili te misli, da so Madjari po uporu l. 1848 zgubili vse svoje zgodovinske pravice. Mnogi iz navzočih so rekli, da Madjari nič drugega ne zaslužijo, ko vislice, ker niso hoteli ustopiti v Schmerlingov državni zbor.

Jes in moj prijatelj se dolgo nisva dosti zmenila za ta pogovor. Po naključju pa pride drug najin sošolec, cesarski uradnik, in se vsede k nama. Ta pa je bil znan z g. M. tadanjim poslancem velikovškega okraja, hudim nemškutarjem. Kmalo se vname tudi pri naši mizi političen razgovor. Jes sem zagovarjal pravice Ogrov in federalizem sploh za vse dežele in narode, na podlagi pragmatične sankcije. Tudi moj prijatelj, akoravno trd Nemeč, dal mi je prav. Postanem sčasoma ognjen in glasen, ne zapazivši, da so poslanci z druge mize potihnili in naš pogovor poslušali. Nazadnje sem rekel: „Ne zapopadem, zakaj vi Nemci ne priznavate ogerskih pravic, saj so cesar sami Madjare amnestirali, t. j. jim ustajo odpustili. Prepričan sem, da prej ko pride deset let, boste vi Nemci sami za Ogri večje in imenitnejše pravice metali, kakor jih zdaj sami terjajo.“

S temi besedami, ki so se šest let pozneje pri Beustovi pogodbi tako sijajno uresničile, — dregnil sem v pravo sršenovo gnezdo. Pri drugi mizi se vzdigne orjašk, kosmat gospod, stopi k naši mizi, vdari nanjo, da so steklenice kar kvišku poskočile in zavpije nad menoj: „So gehen Sie hinab zu diesem Schweinevolke und hüten Sie mit demselben die Säue!“ (Pa pojdite doli k temu svinjskemu ljudstvu in pasite ž njimi prešiče!) Nektore poslance sem slišal ploskati in „bravo!“ klicati. Jes pa sem na glas rekel, da od izobraženega človeka ne bi bil takega obnašanja pričakoval. Po teh besedah so bili pri mizi po-

slancev nekoliko osupnjeni in me niso dalje nadlegovali.

Zakaj ta dogodek po 22 letih pripovedujem?

Bral sem v časnikih, kako je koroški poslanec Leopold vitez Moro na Dunaji pobijal pravice slovenskega naroda in naše slovenske poslance zavračal. Tisti mož, ki se je proti meni tako surovo obnašal, bil je pa tudi iz Morove žlahte, namreč bratranec od Leopolda in Maksa Moro-ta, ki sta tačas tudi pri mizi sedela. Ogri so vkljub vsej Morovej žlahti vendar dobili svoje politične pravice, — morda bomo tudi Slovenci vkljub Morovi rodovini dosegli, kar nam gre po Božjih in cesarskih pravicah, kajti — svet se obrača!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (O shodu pri „Sandwirthu“.)

Koroški Slovenci so pač sirote, da imajo v mnogih občinah take župane, ki o slovenskem jeziku nočejo nič slišati in bi radi svoje rojake kar čez noč ponemčili. Najhujši nemškutarji so v celovski okolici, gnezdo nemškutarije pa je Vetrinj, kjer ima g. žl. Moro svojo fabriko. Tu je g. Seebacher, po domače Jezernik tudi župan. Tam se je najbrž tudi ta misel skuhala, da so občinske in šolske svetovalce sklicali in zoper svojo lastno kri in v pogubo slovenščine sklepe kovali. Pisali so naučnemu ministru Konradu, da nočejo slovenskih šol. Rekli so, da otroci že z doma slovensko znajo, da se jim slovenščine ni treba v šoli učiti. Kje imajo ti možje pamet? Saj tudi nemški otroci že z doma nemško znajo, pa se v šoli vendar še nemško učijo. Kar kmečki otrok govoriti zna, naj bo slovenski ali nemški otrok, to je vse premalo, on se mora v šoli še le prav izučiti v slovenskem jeziku, da potem razume slovenske bukve in časnike, ter se zamore sam še dalje izučiti v vednostih, ki so za življenje potrebne. Pred vsem pa je treba, da zna slovensko brati in pisati. Nemškutarji so res čudni ljudje: v šolah ne pustijo nič slovensko učiti, potem pa pravijo, da Korošci ne zastopijo nove slovenščine. Sploh naj bi taki ljudje, ki še slovensko brati ne znajo, nikar ne presojevali slovenskega jezika. To pa je že stara reč, da človek tega ne zna, kar se ni učil! Če bi bile šole slovenske, bi naši otroci že dobro zastopili slovenske bukve. Dokler so pa šole nemške, ne znajo otroci nobenega jezika, nemško ne znajo zadosti, da bi mogli nemške bukve brati in zastopiti, slovensko pa tudi

težko berejo, ker se jim v šoli ne pokaže in jih je dosti, ki se morajo že odraščeni slovensko brati učiti! — Tudi so ti možakarji rekli, da se bo prepir začel v deželi, če se dajo Slovencem slovenske šole. Zakaj se mora prepir začeti? Mi pustimo Nemce pri miru in jim ne jemljemo njihovih pravic, oni pa naj nas pri miru pustijo in naj se ne mešajo v naše reči, potem bo najboljši mir v deželi! Če imamo mi slovenske šole, ali bo to Nemcem kaj v škodo? Rekli so tudi nemškutarji pri Sandwirthu, da Koroški Slovenec ne more gospodariti brez nemškega jezika. Neumnost in bedarija! Kmet ne živi od nemščine, ampak od tega, kar na polji pridelava in v hlevu priredi. Če zna vse jezike sveta, če ima pa raztrgano bajto in slabo, zadolženo kmetijo, se mu bo slabo godilo. Če ima pa živine in žita zadosti, bo to lahko prodal, če prav nič nemško ne zna. Kar nemškutar govori, je vse laž in zvijača; tako lažejo, da sami sebi verjamejo! Če kdo nemško zna, mu ne bo na škodo; za kmeta je pa vendar le prva reč, da zna dobro kmetovati. Če bi koga nemški jezik pred revščino ubranil, zakaj pa je tudi med Nemci dosti beračev? Zakaj se ne vozijo v kočijah, saj znajo nemško?

Iz Šmartna pri Celovcu. (O shodu pri „Sandwirthu.“) Slišal sem nekaj o tistem shodu, kjer je več županov, občinskih in šolskih svetovalecev zbranih bilo in so sklepali o podučnem jeziku v naših šolah. Čudno je, da mene niso k shodu povabili, najbrž so že naprej vedeli, da jaz njih besede ne bom potrdil. Da koroški Slovenci ne razumejo slovenskega jezika, to ni res; saj prebirajo bukve sv. Mohora in „Mir“ in druge v čisti slovenščini pisane knjige. Da so šole pri nas bolj nemške, ko slovenske, to spoznam jaz za nesrečo, kajti videl sem v mojem rojstnem kraju v rožni dolini ljudi, ki so osem let v nemško šolo hodili, so znali nemško brati in pisati, pa vendar niso razumeli, kaj berejo. Tak bi bil še svojo smrtno sodbo podpisal, ne da bi vedel, kaj podpiše. Žalostno je, da pri nas še sodniki ne znajo slovenskega jezika, in jaz sem bil sam enkrat v Borovljah pri sodnji zraven in sem slišal, da je tolmač besede slovenskega kmeta narobe prestavljal. Ko sem jaz videl, kako se godi, in da pri teh šolah še moji lastni otroci ne bojo nobenega jezika dobro znali, preselil sem se v bližino Celovca s tem namenom, naj se otroci vsaj nemško dobro naučijo, ko že ni dovoljeno, da bi se izučili v svojem maternem jeziku. Jaz nisem zoper nemški jezik in spoznam njegovo potrebo za koroške Slovence, pa najprej se mora otrok v svojem maternem jeziku naučiti misliti, brati in pisati, da bo potem znal svoje misli zapisati in se z branjem podučiti. Kadar enkrat otroci v svojem jeziku znajo brati, pisati, moliti in misliti, potem naj se začne poduk v nemškem jeziku. Kar so tedaj od gospoda Seebacherja sklicani možaki sklenili, tega jaz kot privatni človek, ker v imenu cele občine govoriti nisem pooblaščen, pri dobri vesti poterditi ne morem, ker še zdaj ne morem pozabiti, koliko kmetje v rožni dolini, kjer sem bil tudi za župana, trpijo samo zavolj nesrečno uravnanih šol.

Miha Sorgo l. r.

župan v Šmartnem pri Celovcu.

Iz Belaka. (Učimo se od Nemcev!) Nemcem ni še dovolj, da imajo na svojej zemlji, v svojih krajih čisto nemško šolo, oni skrbijo posebno goreče za svoje nemške brate, ki so šli med druga ljudstva svoj vsakdanji kruhec iskat, ki so se raztrošeni naselili kot kramarji, krčmarji, rokodelci, fužinarji itd. po naših slovenskih zemljah. Osnovani so si velikansko društvo: „Deutscher Schulverein“ ali „nemško šolsko društvo“ imenovano. Ono ima namen, povsod med Slovenci, Hrovati, Madjari in drugod, kjerkoli se nahaja posamezna nemška dušica, napravljati nemške ljudske šole. Nemci so namreč prepričani in trdijo na vsa usta, da ljudska šola v tujem jeziku je največa nevarnost za materno besedo. Nemci so modri in imajo v tem kaj prav, kajti otrok, podučevan v tujem jeziku napreduje slabo, zaostaja na vse strani, zgublja ljubezen do svojega naroda in jezika in postaja čedalje bolj tujec med svojimi, ja! clo njih najhujši nasprotnik — Učimo se od bratov Nemcev! Ti nikakor ne dopuščajo, da bi se njih otroci v domači šoli podučevali v tujem jeziku. Pomagajmo in podpirajmo pa tudi, da Slovenci, kjer koli se nahajajo, dobijo šole v domačej besedi. Osnujmo si „šolsko matico“, ktera naj bi pomagala, da se napravijo slovenske ljudske šole, kjer je najbolj potreba, da se ubogim otrokom darujejo slovenske bukve in drugo šolsko orodje, tudi obleke, darila itd., — da se pridnim slovenskim učiteljem dajo nagrade, — da se napravljajo šolske veselice in svečanosti. Učimo se od Nemcev! Ti nabirajo si denar clo po tujih deželah, razsipajo denar s polnimi pestmi in motijo clo slovenske občine: denar — gospodar! Napravimo si tako društvo; čeravno smo majhen, ubog narod, nekaj bomo že na noge spravili. Ako se nam pa to po sreči izide, ne bomo segali čez slovensko mejo v nemške šole, in tam nemškim otrokom usiljevali slovenski jezik, tudi iz naših slovenskih šol ne bomo izganjali nemškega jezika, saj vemo, da, kolikor jezikov znaš, toliko človekov veljaš, učili se bojo naši otroci tudi nemščine; na prvem mestu pa mora stati naša materna, slovenska beseda!

Iz Belaške okolice. (Se vendar le suče!) je nekdaj rekel učeni Galilei. Tudi nam Slovencem veljajo te besede. Akoravno je še mrz, kaže se nam pa vendar prijetna spomlad; našim šolam se bližajo boljši časi. Slišimo, da so gosp. deželni šolski nadzornik dr. Gobanc dobili nalogo, naj preiskujejo razmere nekterih ljudskih šol, o katerih se je najbolj tožilo. Pričakujemo, da se ne bojo pustili slepariti z nemškimi nalogami slovenskih otrok, ktere so od učitelja že po dvakrat poboljšane in popravljene; spoznali bojo, da so učitelji na teh šolah prisiljeni več ali manj tudi le na ogled delati, akoravno še temno ostaja v glavah slovenskih otročičev. Čitali smo tudi, da so privolili gosp. Prešernu, naj spišuje nov Abecednik za slovenske ljudske šole na Koroškem. Res, pozno se je spoznalo, kako slaba da je ta šolska knjiga. Vendar smo te misli, da ni treba se lotiti na novo težavnega dela. Abecednik, ktereга sta izdala Žumer in Razinger leta 1881 v Ljubljani, vstreza po vsem šolski knjigi. Najle privolijo, da se sme pred imenovani Abecednik na Koroškem rabiti in pokazalo se

bode, da se Koroški učitelji še niso znebili zdrave pedagogike.

Iz Pliberka. (Laški barantavec in prvi april. O naših mestnih očetih.) Neki Lah je naše kmete lepo v april poslal. Prišel je koncem sušca v Pliberk, šel po kmetih okoli in jim rekel, da pride bogat laški kupec konje kupovat, naj svoje žrebeta in konje prvega aprila v Pliberk priženejo, da jih bodo dobro prodali. Kmetje so res prignali kakih 30 konj, pa kupca ni bilo nobenega. Kmetje so prišli v april. — Ravno tisti dan je bilo pri „Kroni“ zbranih več meščanov in so se pogovarjali, kako bi se odpravili somnji in so se drobnarijo, ker ti domačim obrtnikom in kupčevalcem le škodo delajo. Rekli so, naj bi bili somnji le za živino. Našemu nemškoliberalnemu županu pa ta pogovor ni bil po volji, poslal je služabnika tje in možem ukazal, naj se razidejo, ker po postavi za združevanje nemajo pravice, brez dovoljenja zborovati. Ne vem, če se sme postava o zborovanju res tako razlagati; saj možje niso nobenih veljavnih sklepov delali, pogovarjati se o kaki stvari pa menda ne bo prepovedano. Ti možje menda županu niso všeč, ker ne spadajo k stranki „fakcijske opozicije“, koja je nedavno nemškemu učiteljskemu društvu blagodušno — 10 gold. podarila. Nemškutarija se pri nas še zmirom šopiri, čeravno so prebivalci Pliberka po večini slovenskega rodu. Pa že stara skušnja je, da slovenski odpadnik svoj rod huje sovraži, ko pravi Nemeč. Sam Bog vé, kdaj se bo na Koroškem na bolje obrnilo.

Blizo Dobrača. (Rogovilenje „šulvereina“ po zilski dolini.) Kakor se govori po celi dolini, sta krajna šolska sveta v Šent-Jurji in v Čačah pristopila k nemškemu „šulveinu“. No, to je spet nekaj novega, da Slovenci pristopajo k taki družbi! Vsi, kteri imajo še srce do šole in mladine, ta dogodek obžalujejo in se osupnjeni vprašajo, kako je to mogoče? Pa le poslušajte! V Čačah je bil šolski svet že popred opomnjen, kaj da imenovani šulverein namerava, tudi se mu je od dobrovoljne strani svetovalo, da bi ne pristopil k takemu društvu. Možje šolskega sveta so tudi obljubili, da bodo ubogali. Toda šulvereinovci iz Bleiberga njim naštejejo nekaj denarja, — pravijo 30 srebernikov — in celi svet pristopi takoj k nemškemu „šulvereinu“ Gotovo berejo v Čačah tudi naš slovenski, nam priljubljeni „Mir“. V vsaki številki tega lista berejo, da tudi Koroški Slovenci tirjajo povsod slovenske šole, ker je to bolj pametno in koristno. Povsod pa spoznajo, da se mora mladina učiti tudi nemško, ker nemščino potrebujejo ne samo v Čačah in v Šent-Jurji, temuč tudi drugod. Po celem svetu ima materni jezik v ljudski šoli prvo mesto, tako mora biti tudi v slovenski šoli, to tirja zdrava pamet in blagor šolske mladine. Ako se pa mladina trpinči s tujim jezikom, tam zaostaja in se nikoli ne bo pozdignila na višo stopinjo vednosti. To nam pričajo ljudske šole na Vratih in Podkloštrm, ktere so skozi in skozi nemške in kjer otroci, ki hodijo že po šest let v šolo, še katekizma ne znajo brati v maternem jeziku. Šolski svet v Čačah in Šent-Jurji pa je izdal ne samo svojo mladino, temuč tudi svoje od visoke vlade podeljene šolske

pravice. Znaprej bo tudi nemški šulverein se vtikal v šolske zadeve in zapovedoval, šola bo služila strankarskim namenom nemškega „šulvereina“. Namen tega vereina pa je ponemčevanje, slovenski jezik in slovenski narod zatreti in čez njega gospodovati. Zato ponemčuje šole in da svoj namen ložej doseže, ponuja in trosi denar. Za denar pa je vse na prodaj, z denarjem tudi hudič dušo lovi. V Bleibergu je toliko bornih in revnih otrok, da hodijo beračiti po celej Zilski dolini. Ako je nemškemu šulvereinu mar za šolo, naj svoji domači šolski mladini pomaga in nji kupuje šolske bukve, šolsko orodje in tudi obleko itd. Slovenci! ali se ne sramujete sužnosti nemškega šulvereina! Še ne davno so liberalci kvasilili in pisali: „Šola je rešena duhovske sužnosti“ zdaj pa ravno taki ljudje Slovincem ponujajo drugo zlato pa sramotno sužnost. Ljubezen do svojega naroda in svoje domovine je neskončno modri Bog vsadil v serce vsakega človeka, zato tudi vsak narod, ako se še ni spridil, ljubi in spoštuje svoj materni jezik in svojo domovino. Kdor pa svoj materni jezik zataji, izda svojo domovino, se pregreši nad celim narodom in ni nič boljši, kakor tisti, ki zataji svojo vero. Nemški šulverein se ni rodil na Avstrijski zemlji, rodil se je na Pruskem, zdaj pa vsiljuje Avstrijskim narodom svojo gospodstvo. Za Avstrijance celo ni patriotično, biti ud take družbe, s tem le Prusu pot pripravlja. Slovenski Zilani, ne vdajmo se ptujcu, bodimo in ostanimo zvesti svoji dragi slovenski materi in domovini. Vse za vero, cesarja in domovino.

En kmet v imenu veliko drugih.
Iz spodnje Zile. (Šviga švaga čez dva praga) ta pregovor se lepo poda tistemu gospodu, od kterega je zadnji „Mir“ pisal, da nosi na obeh ramah. Jaz kaj stavim, da je ravno on pisal v „Freie Stimmen“ in črni gg. učitelja, župnika in okrajni šolski svet v Borljah, zato ker niso podpisali okrožnega pisma, ki je urno romalo po slovenskih občinah Šmohorske okrajne glavarije. Naši ljudje hočejo katoliške, najprej slovenske in potem še le nemške in dober kup šole, ne pa kakor tisto pismo pravi: nemško-slovenske šole. Zatorej je posl. gosp. Einspieler krajnemu šolskemu совету v Goricah ali pa tudi v Borljah prav iz serca govoril in več kot polovica šolskih odbornikov je zaupnico prostovoljno podpisalo. Da pa naj podpišejo nemškutarško okrožno pismo, bili so povabljeni le samo župani in šolski načelniki. Aha! že vemo, kam pes taco moli! Na natolcevanje, s kterim poštene ljudi črni, ne odgovorim, le to mu svetujem, naj večkrat prebira št. 23 od „Paedagogische Stimmen“ l. 1882, kar stoji tam od njegovih „Geistesauschwitzungen.“ Naj ne leta previsoko in naj pazi, da se med dva stola na tla ne vsede: „Šviga švaga čez dva praga“ se ne spodobi značajnemu možu. Morebiti ga zdaj povišujejo tako, da se že misli šolskega nadzornika, morebiti mu tudi „nemški Schulverein“ pošilja svitlih rumenjakov, — potegne pa drugi veter in djano je po njem.

Izpod Ljubela. (Poštne tiskovine. Slovensko petje.) Bral sem v „Miru“, da se bodo po poštah nemško-slovenske tiskovine prodajale; poslal sem dvakrat po nje, pa jih ni-

sem nobenkrat dobil. (Do zdaj jih niso imeli in so se izgovarjali, da jih nobeden noče. Mislili smo, da jih bojo vsaj zdaj po naši pritožbi na slovenske pošte poslali. Kakor se vidi iz Vašega dopisa, tega še niso storili! In če se še toliko ljudi pritoži, rekli bojo še zmirom, da slovenskih tiskovin nobeden ne mara. Saj tudi pravijo, da slovenskih šol nikjer ne marajo, čeravno se je že toliko občin oglasilo za nje. Kar ni po njih volji, tega nočejo ne videti ne slišati. — Opomba vred.) — Nekterim Borovcem naše slovensko petje ni po godu. Nalašč nas hodijo poslušat, da nas potem opravljajo po oštarijah. Meni se smilijo sirote, da morajo zastoj dolgo pot k nam storiti, da nas poslušajo. Zakaj ne terjajo naših pevcev, naj bi jim pot plačali? Mi res nismo tako učeni in na „tajč“ zmuštrani, kakor Borovci, in smo zadovoljni, če po slovensko do pet šteti znamo, zato naj nas Borovci le pri miru pustijo in naj se ne hodijo k nam petja učiti. Za nas je to slovensko petje že dobro, Borovski nemškutarji pa naj pojejo po turško, če hočejo, saj pri zadnji vojski med Rusom in Turkom so tako vsi nemškutarji bolj s Turkom držali ko z Rusom.

Iz Šmarjete. (Shod pri „Sandwirthu“.) Dne 5. aprila se je zbralo v Celovcu pri Sandwirthu veliko število ljudi. Povabili so jih tisti nemškutarjski gospodi župani, ki jih že poznamo od lanskega leta. Ti so v „Steirische Weinhalle“ podpisali protest zoper gosp. dr. Vošnjaka, ki je za nas Slovence na Dunaji govoril. Nov med njimi je le novi župan Podljubeljski, g. Ratz po domače „Mulej“ v Košentavri, kterege evangelje so „Freie Stimmen“, in kteremu bojo Plajberžani gotovo že uro navili. V salonu pri „Sandwirthu“ je bila večidel nemška gospôda, pa tudi lepa truma slovenskih nemškutarjev. Slovencev nas pa je bilo le samo šest. Začeli so brati in pogovarjati se, pa žalibog vse le čisto po nemško; 3—4 krat so ljudje vstajali, vpili in se zahvaljevali med govorom Mi Slovenci pa nismo vtajali in „bravo“ vpili; mislim, da nemški gospodi tega ne bojo za zlo jemali, ker nismo ničesar razumeli. Proti konci nas vpraša Hoduški župan gosp. Seebacher — Jezernik, zakaj da nočemo podpisati. Zdaj vstane Medgorski župan gosp. Drobivnik in govori tako srčno in moško, da so vsi le strmeli; veliko gospodov je prišlo k našej mizi moža gledat, ki jim bere take levite. Tudi mi smo pritrdovali, da zoper Nemce ničesar nimamo, in se v njih zadeve nikakor ne vtikamo; hočemo imeti tudi pravice, ki jih Nemci imajo, hočemo slovenske šole, da se bojo otroci naši najprej slovensko učili, potem pa tudi nemško in hočemo, da se nam postavijo taki uradniki, ki znajo naš jezik. Med tem se oglasi nek gospod proti nam in pravi: „Sagens mir, bi kan ajn bindischer ajn Peamter berden“? Ja! ljubi modrijan, če bode že vsak kmetovski sinček hotel „beamter“ postati, kaj pa bode potem; kdo bo pa delal in kruhec služil? Naša želja je, da bi naši otroci postali dobri kristjani, zvesti Avstrijanci, pridni kmeti, rokodelci in delavci; le bolj obdarjene sinove bomo poslali v više šole, da postanejo duhovniki, zdravniki, pravdniki, uradniki in drugi gospodje.

Iz Zdovelj. (Grdo obnašanje nemšku-

tarjev. Surovost Tratinskih nemškutarjev sega že tako daleč, da ljudi na cesti ne pustijo pri miru, jih napadajo s psovkami, krikom in vikom. Tu je tudi zastopan naš krajni šolski svet, ki je bil voljen po komandi borovskega Prusijana. Lep izgled za šolsko mladino! Nas Slovence hočejo olikati, pa so sami olike še najbolj potrebni.

Iz Braslovč. (Zmaga je naša.) Po hudi in nadležni stiski od nemčurjev smo pri volitvah v občinski zastop vendar narodnjaki sijajno zmagali dne 13. aprila. Tako bomo še naprej lepo v mili slovenščini uradovali in ostali gospodarji na svojih slovenskih tleh. Nasprotniki so vse moči napeli, da bi sedajni odbor spodrinoli, pa jim ni šlo. Čast. gospodje duhovniki so nam lepo na strani stali in pomagali odgnati nemčurskega zmaja, za kar jim bodi lepa hvala izrečena.

Obč. odbornik.

Iz spodnjih Trušenj. (Vovbrška občina; zaupnica; zaobljubljena procesija.) To je resnica, da Hudokrajčani nimajo na Diekše več, ko 1—2 uri. Oni pa hočejo tudi 20 polancev od Vovbrške občine odtrgati in seboj k Diekšam potegniti; ti pa imajo dobre tri ure hoda na Diekše; v Vovbre pa le eno uro, nekteri še le pol ure. Pa še nekaj: vsako tretje leto se volijo novi župani; kaj pa bode tedaj, ako se za župana izvoli kdo iz Kneže ali clo iz Krčanj? Tedaj imajo pa k svojemu županu dobrih 5—6 ur v lepem vremenu, kaj pa še le po zimi pri debelem snegu in hudem mrazu? Da se pa v Vovbrah pri občinskem uradu nemškuje, se ne da tajiti; kako pa je na Diekšah, prav ne vem, le to je gotovo, da se pred cerkvijo tam tudi vse le nemško oklicuje. Na nemški meji bi bilo oklicevati v obeh jezikih. — Gosp. Kralja tudi mi poljanci visoko spoštujemo, pa dobička od njegovega posestva dohaja Vovbrški občini kaj pičlo; kajti v njegovih 13 ali 14 kočah prebivajo večidel oferji, kateri pridejo občini prej ali slej v nadlogo, da jih mora preživljati. — Zaupnica, ktero je naš krajni šolski svet odposlal gosp. Einšpieler-ju, je bila našemu gosp. učitelju hud trn v peti. Ni dolgo, kar sta se na nekež ženitnini zavoljo nje prepirala z nekim kmetom. Prekarjanja ni bilo ne konca ne kraja, slednjč pa je vendar kmet zmagal in gosp. učitelj jo je potegnil iz sobe. — Iz sosednje Št. Petrske fare grejo tretje nedeljo po Veliki noči farmani s procesijo na št. Magdalensko goro pri Ojstrici in odtod v Gosposveto; 14. aprila letos so imeli lepo vreme.

Izpod Triglava. (Nemška povodenj) se je razlila nad Zilsko in Kanalsko dolino, in misli Slovence spodnje Zile, Kanalske doline in Podklosterske okolice utopiti v nemškem morji. Tako bi se naj pot pripravljal za Veliko Nemčijo iz Berolina do jadranskega morja. Velikonočni ponedeljek so priropotali na Vrata družniki nemškega šolskega društva iz Plajberga, Trbiža in Podklostra in z njimi cela truma zagrizenih Nemcev in nemškutarjev. Mikalo me je tje gledati iti; bil sem sam zraven in slišal, kako ta gospôda zna po Slovincih, po slovenskem jeziku, po slovenskih šolah in po slovenskih zahtevah sploh udrihati. Še marsikteremu nemškutarju se je to zdelo preveč, da je odšel z glavo kimaje rekoč: To pa vendar ni prav! Beda sama je pa vendar

še preslaba, — denar je gospodar in tega menda imajo ti gospodje, kakor črepinj. Slišal sem praviti čudne reči. Pri „Luku na Čajni“ je nek gospod iz Plajberga delil denarjev, naj Slovenci Časke fare k temu nemškemu društvu pristopijo; št. Jurčanom se je menda obljubilo sila veliko denarjev, če se šola da vpisati v to društvo. Nisem mogel prav zvedeti, kaj se je zgodilo, pa to je resnica, da je predstojništvo slovenske občine v Smerčah pismeno naznanilo, da ta občina pristopi. Župan te občine je na Kranjskem rojeni Slovenec gosp. Barto, upravnik Wasserleonburgške grajščine. Posestnik te grajščine gosp. Holenia in njegov upravnik delata na vso sapo za nemško društvo. Pomagata njima oba sina rajnega „Marfarja“ v Smerčah, ki je bil vnet in zvest Slovenec in je slovenske Žilane krepko branil kot poslanec v deželnem zboru. Morebiti se bojo pri tej hiši spolnovale skorej besede šterte božje zapovedi. Ali je kdo slovenskih kmetov pristopil, nisem prav zvedel, pa bojim se, da bi denar ne bil kterege zmotil, saj so povsod taki ljudje, katerim je za denar vsa čast, vse poštenje, ja! še clo duša na prodaj. Možno so se držali Bistriški in Gorjanski farmani in se hudovali nad slovenskimi judeži. Tako so bili menda razkačeni, da se od vseh treh učiteljev noben ni upal, na Vrata k zborovanji iti, videl ali čutil nisem nobenega. Iz tega se lahko sprevidi, kdo draži ljudstvo, podira mir in nareja nepokoj! Prepričal sem se sam, da se Slovencem na Koroškem huda in trda godi; pa vendar jim kličem: Slovenski bratje ne obupajte; držite se zvesto in trdno postave in pravice; visoka vlada je obljubila, deliti vsem narodom enake pravice. Spolnil se bode tudi nad vami naš pregovor: Vsaka sila do vremena.

Pri karm. Mariji na Češnjicah na Kranjskem. Ljubi „Mir“, tudi pri nas se vedno bolj udomačuješ. V našo malo duhovnijo, ki šteje nekaj nad šest sto duš, dohajaš zdaj že v desetih iztisih. Eden izmed tih 10 iztisov prihaja našim fantom tje gori na Tirolsko k sv. Antonu, kjer delajo menda pri napravi podzemeljskega prekopa (tunela) za arelsko železnico. Po dva fanta ali moža ali še po več skupaj je naročenih na 1 iztis. — Lepo pa popravljamo zdaj krog naše cerkve, tako da, ko smo morali poprej takorekoč le po kozjih jako slabih stezicah do cerkve, je zdaj več lepih, prostornih prihajališč do nje, in ko popred nismo imeli ne enega — le količkaj bolj dostojnega in rednega pota za cerkvene sprevođe (procesije) imamo zdaj po prijaznem griču krog cerkve lepo, široko cesto, tako da zdaj nemajo kmalu kje v naši škofiji tako primerne prostora za cerkvene sprevođe kot ravno pri nas, tu na naši višini, od koder gledamo v belo Ljubljano (dasiravno dobrih 6 ur oddaljeno) in v pisano Škofjo Loko, k sv. Joštu pri Kranji in daleč doli po dolenskih gričih in hribih iz med katerih posebno mogočno svojo glavo dviga dolenski velikan „Kum“. Ker je ljudstvo tu sploh siromašno in zdaj na spomlad ni ga lahko dobiti za sluščka, so mnogi radovoljno došli za kake par dni na delo k cerkvi, da se jim je zato naročil „Mir“, tako je bilo pomagano na obe strani, cerkvi in ljudem. Izmed vsih naročenih je samo eden uplašal,

vsi drugi so si „Mir“ prislužili. Na enak način se je pridobilo v borni naši duhovniji to leto mnogo udov družbi sv. Mohora; v tri in petdeset zvezkih nam dojdejo letošnje družbine knjige. Življenje blažene Dev. Marije in nje ženina sv. Jožefa je vabilo, kar vlekla pa je „Cecilija“ ki nam dojde v 50 zvezkih z zlato obrezo. Večji del bodo se bukve prislužile z delom, le prav redki so v gotovem denarji plačali. Kar popraševalo je borno ljudstvo — bode li v Ceciliji (pesmarici) tudi sv. maša, križev pot in druge navadne molitve, kajti ljudje si težko kupijo lepe mašne bukvice, tu pa jim družba ponudi jih za tako male krajcarje! Mora se pripoznati, da s takimi knjigami, kot je „Cecilija“ se ljudstvu najbolj ustreže. Zato pa tudi tako lepo število novih udov. Tudi tu pri nas na Češnjicah pred 10 leti ni bilo ne enega uda razun tukajšnega duhovna, zdaj pa tako lepo število nad 50 udov. Farna mladina je dosmertni ud. Bog ohrani naše ljudstvo — kakor za petje uneto, tako za molitev goreče; dokler bode to, imeli bomo čil, čvrst narod, ki se podreti ne bo dal še toliki sili! Bog vari nam narod — ugonobilnega raka puhlega liberalizma (brezverstva) ki srce slehernega ljudstva zaziblje v duševno mlačnost, gnjilobo in — v gotovi — žalostni pogin! — To priča nam jasno zgodovina slehernega ljudstva, slehernega naroda; dokler je namreč kakega naroda srce gorelo za očetov vero, dotlej bil je čil in spoštovan, poln junaških del, kakor hitro pa se je polastila njega srca verska mlačnost, bilo je proč s sleherni navdušenostjo za uzvišene nazore; le gola častilakomnost in dobičkaželjnost ga je vodila, žalostno je hiral, dokler ni naposled sramotno končal. Toraj Bog ohrani, Bog poživi z ognjem svete uneme za očetov vero, mili naš narod slovenski, ki naj dela in se trudi pod edino pravim narodnim našim geslom: Vse za vero, dom in cesarja. V ta pospeh, v to svrhu naj se trudi sleherni pravi rodoljub!

Iz Vuzenice. (Učitelj kot preganjalec slovenskih listov.) Naš č. g. dekan Mraz so med šolarje nekaj iztisov „Mira“ in „Vrteca“ razdelili. Podučitelj Grögl pa je otrokom te liste vzal in je g. dekana pri okrajnem šolskem svetu zatožil, da časnike trosijo in med ljudstvo širijo, akoravno nemajo pravice za to. Okrajni šolski svet je mislil, da bo g. dekanu precej vrat zavil in je tožbo do c. k. pravdnika v Celje naprej dal. Pa državni pravdnik je spoznal, da to nič ni slabega, če kdo komu kak časnik podari. Učitelj Grögl in okrajni šolski svet sta ostala na sramoti. „Mir“ in „Vrtec“ sta vendar nedolžna lista, ki ju vsak otrok sme v roke vzeti; od kodi to sovrašтво nekterih učiteljev do „Mira“?

Iz Radoslavec. Predragi mi bratje koroški Slovenci, sprejmite nekaj naznanil od naše lepe Štajerske v vašem velecenjenem in za vaš blagor vnetem listu „Miru“ — Dasiravno naši narodni izdajavci Judeži po njem in njegovem v obče za vso slovenstvo zasluženem gosp. uredniku blato mečejo, vendar vas to neumno kokodakanje naših zagrizenih po sili Švabov naj ne moti, marveč podperajte ga še bolj in izražajte mu še večje zaupanje. Tudi nam štajerskim Slovencem ne godi se boljše glede ravnopravnosti, kakor Vam; tudi

nam uradujejo še vse v edinozveličavnem nemškem jeziku. Sploh v kratko rečeno, nemščina se šopiri v vsakem uradu in prvem mestu in uboga slovenščina s svojim glasovitim 19 š. pa lepo mirno za durmi čaka boljih časov. Celjski lisjak ali kakor se sam imenuje „Kmečki prijatelj“, brlozga blato na naše vrle gosp. poslance, češ ti so krivi vseh nezdov, ki kmeta zadevajo, ti so krivi, da imamo velike dače. Te modre (?) glave pa ne pomislijo pri teh svojih podlih in trapastih trditvah, da ko so še ti brezumni lažiliberaleci bili na njih mestih, tudi ni za kmete medena mana padala. Dalje klafa tudi ta „Celjski papirek“ o slovenskih posojilnicah in menjicah, kako da je nevarno za kmeta na menjico dnarja vzeti, kakor da bi kmet ne znal sam iz svojega lastnega prepričanja, ali se kaj posojilnice brigajo za-nj ali ne. Menda pa urednika „Celjskega papirčka“ to najbolje boli, da od časa, ko so nastale slovenske posojilnice menje kmetov od nemških „šparkas“ v svoje kremplje dobi.

Prosti kmetovalec!

Kaj dela politika.

Na Štajerskem in Kranjskem se delajo velike priprave, da bi se še stoletnica prav slovesno obhajala. Presvitli cesar pridejo 9. julija zvečer v Maribor, 10. bojo dajali avdijence in se peljali v Ptuj, Rogatec in Slatino, 11. pridejo zjutraj v Celje in se odpeljejo popoldne v Ljubljano; na Kranjskem ostanejo celih šest dni, obiščejo več krajev in 17. se vrnejo na Dunaj. — V državnem zboru so se celih 5 dni pričekali zavoljo preuredbe šolske postave. 5 sej stane blizo 20.000 gold. Liberalci hočejo imeti, naj ostane pri šolah vse kakor je sedaj, čeravno vse toži in vpije zoper sedanje šolske razmere. Naši so liberalce krepko zavračali in slednjič zmagali z večino 10 glasov. Vse ljudstvo je tega slobodno veselo: Ne bode več treba otrokom 8 let po šolskih klopih počicati in se lenobe navaditi, — ne bode več toliko staršem treba zavoljo šolskih zamud ali plačevati ali sedeti, — ne bode se več bati, da se v naše šole pošiljajo učitelji judovske ali lutrovske vere; — tudi bojo liberalni učitelji zavoljo njih govorov, njih obnaše in življenja malo bolj v skrbi in strahu. — Snuje se menda neka zveza med Avstrijo, Italijo in Nemčijo. Da te države nimajo med seboj nobenega razpora, da živijo v miru in sporazumljeni tega je vsakdo vesel, — tesne zveze med njimi se marsikdo čudi, kdor ni še pozabil, kam merite Nemčija in Italija. Nemški cesar Viljem in Bismark snujeta neko vojsko, pa ne ve se prav zoper koga; prej ko ne zoper Francoze. — Cesar Viljem je državnemu zboru v Berlinu poslal pismo, v katerem je poslanec pokregal, zakaj da tako počasno delajo in posebno delavcem koristne postave odlagajo. — Na Francoskem se delajo velike stavbe, da dobijo ljudje kaj dela in zaslužka, borni pa potrebnega stanovanja. Pa tudi Francozom menjka dnarjev in morajo pri judovskih bankah na posodo jemati. — Tudi brezverne šole požró milijone, ker so katoljske šole odpravili. — Na Angleškem je vse v velikem strahu, ker tu in tam zasledijo cele kupce dinamita, ki je ve-

liko močnejši kot naš strelni prah. Že so rudečkarji poskušali kako hišo podkopati, pod njo dinamit zažgati in jo tako na viš zagnati. Strašno! Njih pomagavci so fenijarji v Ameriki, ki jim denar in dinamit pošiljajo. — Na Turškem je vse v skrbi, kajti Angleži so Rusom ponudili, naj vzamejo celo Armenijo, jim pa Egipt prepuščijo; po tem takem Turčiji že klenka. — Izgnani knez Črnijuri po Srbskem šunta zoper kralja Milana in mu v resnici grozi, da ga bode kmalu spodil in potem osnoval neko večjo jugoslovensko deželo. — Ruski car in carica se že pred kronanjem podasta na daljše potovanje, 19. maja se mora viša aristokracija v Moskvi zbrati. Priprave za kronanje so velikanske. — V Varšavi pa študentje vedno rogovilijo. — Blizo Avstralije so Angleži velik otok Gujineja posedli, v otoku Hajti so prebivavci španjolsko posadko spodili in že več mest v svojo pest dobili.

Gospodarske stvari.

Bučelarji, skrbite za lipe!

Iz vseh dreves je bučelam lipa najbolj priljubljena. Akoravno le kakih 14 dni cveti, vendar buče tudi v tem kratkem času mnogo medu (strdi) naberejo na lipovem cvetju. Od nekdanj že slovi na lipah nabrana strd. Lipov cvet se po dežju ne zapre bučelam, kakor mnoge druge cvetlice.

Pa ne samo zavolj medu, tudi zavolj drugih lepih lastnosti naj bi se lipa bolj pridno sadila. Njen les je lepo bel in mehek, ter pripraven za vsakovrstno rezlarijo. Tudi se iz njega dela oglje za smodnik in za risanje. Iz posušenega lipovega cvetja se kuha zdravilen čaj. Tako posušeno cvetje se prodaja po 25 do 30 kr. kilo.

Lipa je lepo drevo in se priporoča posebno za drevorede. V takih krajih, kjer nič družega ne raste, naj bi se nasadile lipe, že zavolj bučel, ki imajo tako že zmirom menj paše. Lipa ni izbirena pri zemlji in zraste skor povsod. Od lipe poznamo več sort. Najbolj znane so: poletna, velikolepenasta lipa; pozimska, drobnolepenasta lipa in srebrna lipa. Drobnolepenasta je najbolj trdna in za dva ali tri tedne pozneje cveti. Kdor hoče visoko in košato lipo dobiti, mora jo izrediti iz semena. Seme se vseje jeseni v senčnat, moker svet, v rahlo prst. Spomladi se potem prikažejo drevesa iz tal. Med letom se potem večkrat lulika okoli drevesec izruje, da jih ne zajeda. Jeseni se vzamejo iz zemlje in presadijo v drevesnico, kjer v štirih letih toliko zrastejo, da jih lahko prestaviš, kamor bi jih rad.

Po pr. L.

Opomba. Cepiči ali zlahtne vejice (ne pa divjaki) se dobijo še v Celovcu zastonj; kje? pove vredništvo „Mira“.

Za poduk in kratek čas.

Koliko starost nekteri ljudje doživijo.

V Kartavzah je umrla leta 1874 vdova po ovčarju Hessu, v starosti 106 let. V Esteru županije Biharske na Ogerskem živel je leta 1874 mož 112 let star, ki je držal svojega pravnuka pri krstu in še le 110 let star prenehal

delati na polju. V Sopotah blizu Hotěborja umrl je 1874 Bishof po domače biskup v 110. letu. Bil je vojaški invalid, nosil flašinet ali lajre, pil in tobak kadil do konca. V Pragu je živela še pred kratkim B. Šuhajeva, Madjarka, posestnica jedne trafike od leta 1757, štela je leta 1875 že 118 let. Leta 1874 prišel je v Prag na judovsk praznik 117 let star Izraelit. Pri opisovanju in številanju ljudstva v severoamerikanskih zaveznih državah konca leta 1873 so dozvedeli za dva indianska kmeta v starosti od 115 do 127 let. Tam živel je tudi Seybury z Leara, ki je dosegel 111 letno starost. Bil je strasten lovec, pobil 2200 kosov črne zverine; v 80. letu prišel je ob svojo nogo in je pomagal sam zdravniku pri amputaciji ali rezanju. V Pensylvaniji živel je 1873 Ezehiel West 118 let star, siv in bel kakor mleko, pa gibčen kakor mož 60tih let, ki se je še le oženil v 50tem letu in dobil 14 otrok. V Kazanu je živel še nedavno Tatar 125 let star, ki je imel izverstno bister spomin. V Rio Janeiro je živela pred nekimi leti starka 121 let stara, zdrava in imajoča 908 glav potomstva. Leta 1874 je umrla v Odessi starka 148 let, istega leta v Amerikanskih zaveznih državah starka celo 155 let. Effingham v Cornvallis rojen 1613 je živel 144 let; Wunder v Salzburgu rojen 1626 postal je 136 let star; Danec Drakenberg rojen 1626, dosegel je starost 146 let in živel v turškem sužanstvu 15 let. Purrington v Bergenu, ki je umrl 1797, je dosegel 160 letno starost, imel je mnogo otrok najstarejšega sina 105 let, najmlajšega pa še le 9 let, bil je namreč večkrat oženjen. Janez Bovin na Poljskem postal je 175 let star in zapustil stoletne potomce. Irkink v Yorkshiru na Angleškem umrl je 1670. leta v starosti 160 let; Czartom v Temešvaru na Ogerskem umervši 1724 bil je 169 let star. O Rentigern S. Mungo v Glasgowu na Angleškem se tvrdi, da je bil celo 185 let star. Nek Briseno v Mexiki je živel od leta 1701 do 1863 in postal 162 let. Continho Martin v Rio Janeiru pa 178 let star. Le-ta je bil zmiram zdrav, le zadnja leta so mu mu udje malo ohromeli. V jednom spisu se bere tudi o nekem Indianu v Brasiliji, rojenem leta 1693, ki je postal 180 let star in o nekem zamorcu 210 letne starosti, kar pa nij nikakor verjetno.

Smešničar.

Miha: „Kaj pa je, Luka, ali boš tukaj v gledišči spal?“

Luka: „Saj sem dosti ustopnine plačal, bom menda ja smel malo zadremati!“

Kaj je novega križem sveta?

* (Zaupnica.) Iz Šmihela pri Pliberci je dobil gosp. Einšpieler drugo, novo zaupnico. Načelnik krajnega šolskega sveta gosp. Ulrich Hafner je svoj podpis, s katerim je prvo zaupnico podpisal, od nekoga podšuntan spet preklical. Na to je blizo 40 posestnikov, ki imajo otroke v šoli, napravilo novo zaupnico in jo odposlalo v Celovec. To pa je gosp. Ulriha H. tako razkačilo, da je gosp. fajmoštra v „Freie

Stimmen“ grdo napadel, pa tako neresnično, da je ta časnik moral preklicati. To se ve, da je to Šmihelske farmane hudo razžalilo in bolelo. — Novoizvoljeni krajni šolski svet je v seji dne 1. aprila 1883 sklenil novo zaupnico in jo poslal gosp. Einšpielerju. Podpisana je ta zaupnica od gosp. načelnika in štirih odbornikov; poprejšni načelnik gosp. U. H. ni več med njimi. Tako ima zdaj gosp. E. iz Šmihela dvojno zaupnico, eno od farmanov, drugo od krajnega šolskega sveta.

* Danes se je tukaj odprla vrtnarska razstava — Potrjena je postava Koroškega deželnega zbora zastran tičjega varstva; vrabci, krokarji in vrane po tej postavi niso več pod varstvom in se smejo streljati. — Med Kaplo in Sinčo vesjo bo hodila zdaj pošta po dvakrat na dan. Druga, novo vpeljana pošta bo hodila iz Kaple ob pol štirih popoldne, iz Sinče vesi pa ob 9.15 dopoldne. — V tukajšnji obrtniški razstavi se vidi lepo delo našega podobarja Fr. Ozbiča: Angelj v človeški velikosti iz portlandcement-mrameljna. Tega angeljna je res vredno pogledati, sicer ga bo pa vsak lahko videl, ker pride na tukajšnji mirodvor. Gosp. Ozbič izdeluje ravno zdaj tudi sv. Valentina za dekanalno cerkev v Tinjah. — V Beljaku so pri letošnjem izboranju vojakov dobili med 1100 fanti samo 158 za vojaški stan sposobnih. — V labudski dolini so nekemu kmetu 1040 gl. ukradli. — V Trebižu je strela vdarila, začelo je goret in so tri hiše pogorele. — Pri Velikovcu so tatovi nekega gospodarja ustrelili, ko jih je hotel zapediti. — Pri Grabštajni so se fantje topli in so enega težko ranjenega v celovško bolnišnico pripeljali.

* Nekaj lepega za Slovence: Za mesec maj! Na svetlo so prišle nove bukve pod imenom: „Lurški majnik in molitvenik“. Obsegajo „šmarnice“ in druge navadne molitve, kot: jutranjo in večerno molitve, sveto mašo, spovedne in obhajilne molitve, litanije vseh svetnikov in Matere Božje, sveti križev pot. Po pošti prejete stanejo: v polusnju goldinar, vse v usnju brez zlate obreze 1 gold. 10 kr., z zlato obrezo 1 gld. 30 kr. Kdor vzame pri podpisnem deset knjig, dobi po vrhu steklenico Lurške vode.

pošta: Šentvid pri Ljubljani.
Franjo Marešič,

* V Kočevskem okraji je zopet pojenjala goveja kuga. — Postonjska jama bo o binkoštih z električno lučjo razsvitljena. — Škoporeznica baron Putona pri Celji je enemu delavcu desni laket, drugemu levo dlan odtrgala. — „Slovenec“ piše, naj bi se zdaj po smrti goriškega nadškofa prestavil sedež nadškofije iz Gorice v Ljubljano. Za to spremembo našteva jako tehtne uzroke. — V dunajskih listih je bilo brati, da šteje ljubljanska škofija blizo pol milijona duš. Pisatelj se je pa zmotil: ljubljanska škofija šteje več ko pol milijona duš, ker spada mnogo hrvaških far pod njo. — „Novice“ prav dobro zavračajo poslanca Morota znani šod pri „Sandwirthu“. — Umrl je g. Lj. Jenčič, okrajni sodnik v Mokronogu. — Pri mestnih volitvah v Ljubljani voljeni so bili sami narodni možje. Nemškutarji niso prišli volit, ker je bilo grozdje previsoko. — Nemškutarji bojda delajo na to, da bi se viši

gimnazij v Novem mestu odpravil in v Kočevje presadil, kjer jim gre trda za učence. Tam bi morali slovenski učenci nemškutarji postati, če ne, bi jim Kočevjarji že pokazali, kakor so to storili nekemu vojaškemu novincu. Novomeščani pa niso tisti možje, da bi si pustili od Kočevjarjev latinske šole vzeti!

* Štajerski Slovenci hočejo imeti lastno trgovinsko zbornico v Mariboru. — V Slovenski Bistrici je neka deklica zadela v past, ki je bila lesicam nastavljena, ter se je močno poškodovala. — V Celji so napravili gledališko predstavo za nemški „schulverein“ in so imeli — 17 gl. zgube! — Čitalnico snujejo v Šmarji pri Jelšah. — Prvi lastnik slovenskega polka št. 87 je knez Hohenlohe Schillingfürst. Ime „Hohenlohe“ preselilo se je tedaj od kranjskih na štajerske vojake. — Občina Ponikva sklenila je, slovensko uradovati. — Občini št. Martin in Slivnica sta odposlali na državni zbor prošnje za upeljavo slovenskega jezika v šolah in uradih. — Družba duhovnikov lavantinske škofije ima premoženja 46.400 gld. Udov šteje 245. L. 1882 se je 29 udom 1935 gl. podpore podelilo. — Pri volitvah v Braslovčah so zmagali Slovenci. — Pri volitvah v okrajni zastop Celjski so zmagali Slovenci.

V Gorici je mrtvoud zadel prof. dr. Štefana Kocijančiča, slavnega jezikoslovca. Bil je za njim veličasten pogreb. — Tramway s parovozom bodo naredili iz Trsta v Gorico in Vipavo. — Na velikem trgu v Trstu sta se stepla dva gospoda, eden doktor, drugi trgovec — oba juda. Škandal je bil tak, da so ju oba peljali v keho. — Primorski rodoljubi se poganjajo za ustanovo lastne okr. sodnije v Brdih. — Svetli cesar so dovolili 100.000 gld. za norišnico na Primorskem. Prvih 50.000 gld. se bo vzelo iz dobrodelne loterije.

* Avstrijska vojna barka „Pola“ pojde v kratkem v ledeno morje. — Divje koze (gamsi) imajo tudi svoje bolezn. V nekem kraju na Tirolskem našli so 20 krepanih divjih koz. — Izdelovanje Wertheimovih kas ni iznašel Wertheim, ampak neki ogerski delavec, ki je svojo iznajdbo Wertheimu prodal za 50 gld., ta pa si je milijone ž njo pridobil. — Dvakrat na parah ležal je Ign. König na Dunaji. Prvokrat leta 1855 je bil le na videz mrtev, deli so ga na pare, pa se je po noči zbudil in vstal iz truge. Letos je pa v resnici umrl. — Na Ogorskem se je ustrelil silno bogat skopuh, ker mu nekdo ni plačal četrletne stanovnine. Zguba nekaj goldinarjev ga je tako pekla, da ni mogel dalje živeti, akoravno je imel več ko 200.000 gold. premoženja. — V težko ječo obsojenih je bilo lani v Avstriji 29.000 ljudi, 25.000 možkih in čez 4000 žensk. V Požunu so prijeli tistega Sponga, ki je pomagal Majlata umoriti in oropati. Ko so ga prijeli, se je hotel ustreliti, pa se ni dobro zadel. Zdaj leži ranjen in ga izprašujejo. — Kakor je zdaj preiskava pokazala, je vendar le res, da so judi na Ogorskem neko krščansko deklico umorili, da so njeno kri porabili za neke čudne svoje skrivne, babjeverske namene. Res strašno! — Iz gorenje Avstrije selijo se fužinski delavci kar v tropah v Ameriko, ker tukaj ni dela. — Hrabra nuna. Neka usmiljena sestra je v Milanu na Laškem po-

birala milodare za reveže. Neki gospod jo je namesto milodara udaril za uho. Ona pa se ni nič jezila in je rekla: „Klofuta je bila za mene, kaj boste pa za reveže dali?“ Ves osupnjen jej dá tisti gospod potem pet frankov (2 gld.) za reveže. — V mestu Kaljari na Laškem je bilo sto tisuč frankov ukradenih. Posvetna gosposka ni mogla tatov zaslediti. V kratkem pa so prišli trije duhovniki in so prinesli prvi 20.000, drugi 37.480 in tretji 25.000 frankov nazaj, ki so jih dobili od tatov pri spovedi z namenom, da jih povrnejo lastniku. Tu se vidi, da je spoved vendar dobra reč. — V Nici na Laškem je začela cerkev goreti med službo Božjo. Ljudje so se tako gnjetili iz cerkve, da jih je bilo več težko poškodovanih. Dva otroka so stlačili. — Srbski kralj je poslal našemu cesarju in princu Rudolfu redove belega orla. Mesto Mandalaj v Aziji, ki šteje 120.000 prebivalcev, je do tal pogorelo. — V Marzilji je 7000 delavcev ustavilo delo.

Preklic in popravek.

Bral sem v „Bürger- und Bauernzeitung“ št. 8, da dopis „iz Grebinske okolice“ v št. 6. letošnjega „Mira“ ni resničen, in da zavoljo njega Ehrneška grajščina noče več kmetom dajati drv in stelje. Vsakako je velika pomota v dopisu, ker se kubični meter drv v eno vrsto stavi s kvadratnim metrom. Meni ni bilo znano, da imajo v Grebinji drugo mero, ko v Celovcu, sicer bi tega ne bil pustil tiskati. Kubični meter za 70 ali 75 kr. ni ravno tako drag, in to ni potem „odiranje“, kakor je tisti dopisnik pisal. Mi nemamo najetih in plačanih dopisnikov, zato jih ne moremo na odgovor pozivljati, prosimo pa vse dopisnike, naj nam vedno le resnico pišejo, da nas ne spravijo v sitnosti. Taki neresnični dopisi naši stvari več škodujejo, nego koristijo.

Po vsem, kar sem o tej zadevi Ehrneške grajščine zvedel, moram omenjeni dopis „iz grebinske okolice“ št. 6. „Mira“ t. l. javno preklicati.

Filip Haderlap,
odgovorni vrednik.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Ignacij Robas imenovani so za provizorja v Šmartnu pri Beljaku. Č. g. kanonik Jožef Štefaner so šli za provizorja v Lölling. Č. g. dr. Jernej Levičnik dekan v Šmohoru, so šli v pokoj. — Umrli so č. g. Jožef Turkowitzer, župnik v Šmartnu pri Beljaku, č. g. Franc Cirus, župnik pri sv. Danielu na Zili, in pa č. g. Karl Krammer, župnik v Löllingu. Naj v miru počivajo!

Loterijske srečke

Gradec	83	43	61	13	79
Trst	69	7	27	8	66

Tržne cene se niso od zadnjic skor nič spremenile.